

Skyttefällaskolans och Kojans fritidshems plan mot diskriminering och kränkande behandling 2021-2022

Vår vision

Skolan och fritids rustar eleverna för framtiden. I detta ingår inte bara kunskaper och färdigheter, utan även förståelse för och ett bestående avståndstagande från diskriminering, trakasserier och kränkningar. Vi vill skapa en miljö där hänsyn, gott uppförande och ömsesidig respekt präglar umgängestonen så att alla på vår skola trivs och känner trygghet.

- Hur gör vi eleverna delaktiga i arbetet med planen mot diskriminering och kränkande behandling på Skyttefällaskolan och Kojans fritidshem i Berga, Högsby kommun?

Eleverna deltar genom att besvara en elevenkät två gånger per läsår vid utvecklingssamtal samt deltar i skolans klassråd, temadagar och aktivitetsdagar med aktuella frågor som rör likabehandlingsarbetet. Fritidsbarnen besvarar en enkät en gång per år.

- Och vårdnadshavarna?

Vårdnadshavare är delaktiga i elevernas elevenkät genom att de tillsammans med sitt/sina barn fyller i enkäten. Vårdnadshavarna kan också ta del av planen mot diskriminering och kränkande behandling via webb, eller hemskick där så önskas.

- Hur förankrar vi planen hos elever/vårdnadshavare/personal?

Eleverna: genom information, delaktighet och praktiska övningar i olika sammanhang, bl a genom elevenkät, klassråd.

Personalen: använder planen som ett verktyg och låter den genomsyra all undervisning och värdegrundsarbete.

Vårdnadshavare: tar del av den via elevernas enkäter, webben, Infomentor, informationsblad och möten.

Främjande insatser

Respekt

Mål Elever ska respektera sig själv och andra.

Hur? Genom undervisning och diskussioner i likheter och olikheter vill vi förstärka respekten för allas lika värde samt få eleverna medvetna om diskrimineringsgrunderna och göra detta till en naturlig del i skolvardagen. Vi arbetar dagligen med samtal, diskussioner, värdegrundsarbete samt har regelbundna klassråd i åk F-3 samt elevråd en gång i månaden.

Hänsyn

Mål Eleverna ska alltid visa varandra hänsyn och lära sig innebörden av empati.

Hur? Empati och att visa hänsyn kommer naturligt in i det dagliga skolarbetet, på fritidshemmet och under raster samt tas upp på klassråd.

Nolltolerans mot olämpligt språkbruk

Mål Nolltolerans mot olämpligt språkbruk.

Ha nolltolerans för nedvärderande språkbruk och jargong samt tät kontakt med vårdnadshavarna när en elev talar nedsättande om skolkamrater.

Eftersträvar att alla ser skolan och dess barn som vår skola och våra barn.

Hur? Alla vuxna reagerar direkt vid användande av nedsättande ord. Vi använder filmer från UR för diskussion i undervisningen samt värderingsövningar.

Vid upprepning av nedsättande språkbruk kontaktas vårdnadshavare.

Kartläggning

Typer av kartläggning;

-Planerade samtal med enskilda elever, i klassråd och på EHM.

-Eleverna fyller i enkäter två ggr per läsår tillsammans med vårdnadshavare. Elevenkäterna diskuteras med eleverna vid klassråd och tillsammans med vårdnadshavare på utvecklingssamtal, sammanställs och diskuteras på personalkonferens.

Förebyggande åtgärder

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling i skolan;

Rastvakter finns för att alla platser där eleverna uppehåller sig under lektionsfri tid skall hållas under god uppsikt. Scheman över vem som är rastvakt finns uppsatta i personalrummet och vid skolans ingångar. Rastvakterna ska använda en reflexväst så att barnen kan se tydligt vilka vuxna som är ansvariga på skolgården. Personalen är i korridoren vid ut- och ingång till och från raster, omklädningsrummet inför och efter idrottslektioner.

Genom två enkäter under läsåret tillfrågas elever och vårdnadshavare om hur de upplever skolans klimat då det gäller diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Resultaten analyseras och presenteras för berörda.

Personal, elever och vårdnadshavare är insatta och delaktiga i skolans arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Personalen har kunskap om skolans rutiner vid akuta situationer.

Elever och vårdnadshavare kan ta kontakt med all personal på skolan när det gäller det som berör planen för diskriminering och kränkning då all personal har kännedom och kunskap om innehållet.

På vår lilla skola är det inte mina barn och andras ungar utan vi i personalen känner lika stor delaktighet och ansvar för samtliga elever.

Fritidshemmet Kojan arbetar förebyggande och främjande enligt följande;

Fritidshemmet uppmuntrar barnen att i samspel med kamrater och vuxna utveckla sin sociala kompetens. Personalen arbetar aktivt för ett bra socialt klimat och för att barnen ska känna sig trygga och uppleva sig som en tillgång i gruppen.

Vi eftersträvar att alla barn ska

- känna trygghet
- visa hänsyn och respekt
- bli goda kamrater

- inse och förstå alla människors lika värde
- ta ansvar i sitt handlande
- använda ett vårdat språk

Metoder och aktiviteter

- genom att ge varje barn ett personligt mottagande
- genom att dagligen samtala med varje enskilt barn
- i möjligaste mån ha daglig kontakt med vårdnadshavare vid lämning och hämtning
- genom att lära barnen ett positivt uppförande så att de visar hänsyn och respekt för andra
- genom att vi vuxna är goda förebilder för barnen
- genom att ta ansvar för egna initiativ och kunna förstå och ta konsekvenser av sitt handlande
- genom att arbeta med bild, rörelse, samtal och rollekar får barnen ett rikt språk.

Varje dag lyssnar vi av vad barnen har för önskemål om aktiviteter och försöker tillgodose det i möjligaste mån. Vi styr upp barnen i olika grupper vid övergången från skola till fritids för att få ett lugn i hela gruppen och vi vuxna kan fördela oss på ett bra sätt. Vi ökar tillsyn och trygghet genom detta.

Vi intervjuar barnen en gång per läsår angående elevernas verksamhet och vistelse på fritids.

Mål 21/22 för fritidshemmet Kojan

att alla elever ska känna sig trygga på fritids och att de alltid ska ha en vuxen att vända sig till.

att eleverna kan samarbeta och hjälpa varandra och är medvetna om allas lika värde.

Hur ska målen nås;

- Vi har en idrottshall där vi kan träna motorik, regellekar och samarbetsövningar.
- Inne på fritids har vi mycket material för skapande aktiviteter tillsammans med varandra.
- I våra lokaler är material och miljön anpassad för att stimulera elevernas lek med varandra.
- Personalen lyssnar på och ser varje enskild elev och är lyhörd för deras idéer.

Vi har en bra kontakt med vårdnadshavare och deras möjlighet att påverka verksamheten. Om något händer under vistelsetiden tar vi upp det med vårdnadshavarna.

Om kränkning inträffar följer vi skolans rutiner.

Mål 21/22 för Skyttefällaskolan åk F-3

Respekt

Mål Elever ska respektera sig själva och andra.

Hur? Genom undervisning/diskussioner samt elevråd. Protokollet skickas till skolans rektor. I likhet och olikheter vill vi förstärka respekt för allas lika värde, få eleverna medvetna om diskrimineringsgrunderna och göra det till en naturlig del av skolvardagen.

Vi arbetar dagligen med samtal, diskussioner, värdegrundsarbete samt har regelbundna klassråd i åk 0-3.

Hänsyn

Mål Eleverna ska alltid visa varandra hänsyn och lära sig innebörden av empati.

Hur? Genom att själva belysa empati i flera olika sammanhang vill vi få eleverna att förstå att alla är lika mycket värda. Empati och att visa hänsyn kommer naturligt in i det dagliga skolarbetet och under raster samt tas upp på klassråd.

- Att ta fram olika material som man diskuterar med barnen (såsom UR:s filmer ”Vara vänner” och ”Bygg din grupp trygg”).
- Olika övningar med klassen inom gruppbildning som ökar trygghet och gemenskap.
- Ta vara på centrala elevhälsan som kan samtala om olika områden.

Nolltolerans mot olämpligt språkbruk

Mål Nolltolerans mot olämpligt språkbruk.
Ha nolltolerans för nedvärderande språkbruk och jargong samt tät kontakt med vårdnadshavarna när en elev talar nedsättande om skolkamrater.

Eftersträvar att alla ser skolan och dess barn som vår skola och våra barn.

Hur? Alla vuxna reagerar direkt vid användande av nedsättande ord. Vi använder filmer från UR för diskussion i undervisningen samt värderingsövningar.

Vid upprepning av nedsättande språkbruk kontaktas vårdnadshavare.

UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

I juni 2022 görs en uppföljning och utvärdering och en ny plan mot diskriminering och kränkande behandling upprättas i september 2023.

Rutiner för akuta situationer

Policy

På Skyttefällaskolan och Kojans fritidshem ska ingen bli utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Det skall råda nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling på skolan.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever:

1. En anställd som upptäcker pågående konflikt/kränkning/ trakasserier skall genast ingripa. Då den akuta situationen åtgärdats meddelas elevernas klassföreståndare.

2. En anställd som på annat sätt får kännedom om att en elev anser sig blivit utsatt av trakasserier eller kränkande behandling informerar elevens klassföreståndare.
3. Två pedagoger talar med den elev som kan ha blivit utsatt för kränkning/trakasserier för att klargöra vad som hänt och om det hänt tidigare. Dokumentera samtalet (Steg 1).
4. Två pedagoger talar sedan med den/de elever som kan ha utfört kränkningen för att klargöra vad som hänt. Om flera elever deltagit talar de vuxna med dem en och en. Dokumentera samtalen (Steg 2).
- 5A. Om det visar sig att det som hänt är en ömsesidig konflikt (bägge parter har sin del i det som hänt och ingen upplever sig vara rädd, kränkt eller trakasserad av den andre: Uppföljande samtal hålls enligt den planering som gjorts i steg 2 och 3 för att säkerställa att konflikten är utredd. Därefter kontaktas de inblandade elevernas vårdnadshavare och informeras om händelsen. Dokumentera samtalen.
- 5B. Om det visar sig att det är trakasserier eller kränkningar som skett: Två pedagoger förklarar för eleven som utfört kränkningen och trakasserierna att detta inte accepteras och inte heller får förekomma enligt lag, och att kränkningarna och trakasserierna genast ska upphöra. Gör upp en plan för hur detta ska gå till. Om flera elever deltagit i kränkningarna talar de vuxna med dem en och en. Dokumentera samtalen och fyll i blanketten ”Händelserapport vid anmälan av kränkning och trakasserier”.
6. De vuxna som deltagit vid samtalen informerar inblandade elevers vårdnadshavare och berättar om vad som hänt och vad som nu beslutats. Dokumentera samtalen.
7. En av pedagogerna meddelar rektor om vad som skett och vad som gjorts. Lämna anmälan om kränkande behandling + händelserapporten till rektor. Kontakta elevhälsan vid behov.
8. Eleverna hålls under uppsikt. (Ansvar arbetslaget)
9. Uppföljande samtal hålls enligt planering i steg 2 och 3. Därefter kontaktas inblandade elevers vårdnadshavare för att informeras om hur det gått. Eleverna hålls även fortsättningsvis under uppsikt. Dokumentera samtalen.
10. Om kränkningarna eller trakasserierna inte upphör kallas de elever som kränker tillsammans med vårdnadshavare till samtal hos rektor och skolkurator. En handlingsplan upprättas för att komma till rätta med problemet. Samtalet dokumenteras.
11. Handlingsplanen följs upp i ett nytt samtal med elev, vårdnadshavare, rektor och skolkurator. Samtalet dokumenteras.

Vid allvarliga trakasserier/kränkningar kontaktas de inblandade elevernas vårdnadshavare direkt. Rektorn kallar till samtal. Det kan dessutom vidtas ytterligare åtgärder, till exempel anmälan till socialtjänst.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal finns det en skyldighet att utreda om någon har utsatts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling träder in så snart någon i verksamheten fått kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för detta. Det krävs alltså inga bevis för att påbörja en utredning.

Om en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling av en vuxen följs nedanstående plan:

1. Händelsen anmäls av eleven eller av annan person till klassföreståndaren, EHT, eller annan vuxen på skolan som eleven har förtroende för. Använd blanketten anmälan om kränkande behandling.

2. Anmälan lämnas snarast till rektor.

3. Vårdnadshavare informeras. Ansvarig för att detta sker är rektor.

4. Rektor informerar skolchefen.

5. Rektor ansvarar för att utredning sker. Samtal förs med samtliga berörda parter. I samtalen skall rektor tillsammans med en rektorskollega medverka.

- Samtalen dokumenteras.

- Rektor ansvarar för att lämpliga åtgärder vidtas.

- Åtgärder som sätts in bör leda till långsiktiga lösningar. Det bör alltid övervägas om åtgärder också ska vidtas i syfte att förändra strukturer och förhållanden på grupp- och verksamhetsnivå.

- I fall av allvarliga kränkningar/trakasserier avgör rektor eventuellt tillsammans med förvaltningschefen om ärendet kräver disciplinära åtgärder eller ska anmälas till annan myndighet. Rektor informerar den anställde om rätten till fackligt stöd.

- Åtgärderna dokumenteras.

- Rektor följer upp ärendet med elev och målsman.

- Rektor tillsammans med biträdande rektor eller rektorskollega träffar regelbundet den personal som kränkt eleven och följer upp ärendet.

- Utredning och åtgärder utvärderas och dokumenteras.

- Uppföljningen dokumenteras.

Om åtgärderna inte är tillräckliga kan elev och vårdnadshavare vända sig till Barn- och elevombudsmannen (www.skolinspektionen.se/BEO) eller Diskrimineringsombudsmannen (www.do.se).

Rutiner för uppföljning Rektor tillsammans med arbetsledaren utvärderar tillsammans vid läsårsslut.

Rutiner för dokumentation Se under respektive rubrik "Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever" och Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränkts av personal"

Ansvarsförhållande Det övergripande ansvaret har rektor och näst därefter enhetens arbetsledare.

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara om elev som bär slöja av religiösa skäl tvingas ta av sig den i vissa situationer i skolan.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier.

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling

1. Carl blir ofta kontaktad på sociala medier av elever på skolan. Där kallar de honom ”pucko” och ”tjockis”. De har också lagt ut bilder av Carl som har tagits i duschen efter gymnastiken.
2. Lisa är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger Lisa en örfil.
3. Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. ”Han är en ensamvarg”, säger klassläraren. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunderna

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Funktionsnedsättning

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

DO använder sig av Handisams beteckning funktionsnedsättning – och inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället och inte hos personen.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Enkät för fritidshemmet Kojan

Bilaga 1

Hur trivs du på fritids?

Tycker du att du får bestämma vad du vill göra på fritids?

Vilka kamrater leker du helst med?

Är det någon som du inte brukar leka med som du skulle vilja leka med?

Får du vara med att bestämma när ni leker?

Lyssnar dina kamrater på dig?

Är det någon som inte är snäll mot dig på fritids?

Vad tycker du om frukost och mellanmål?

Vem leker du helst med?

I första hand

I andra hand

Namn:.....

SÅ HÄR TRIVS JAG OCH KÄNNER MIG TRYGG I SKOLAN

Hur känner du dig när:

1. Du tänker på att vara i skolan?
2. När du tänker på rasterna?
3. När du tänker på idrottslektionerna?
4. När du tänker på omklädningsrummet?
5. När du tänker på klasskamraterna?
6. Kan du göra ditt bästa på lektionerna? JA NEJ
7. Känner du att du kan få matro? JA NEJ
8. Är du orolig när du går eller åker buss till och från skolan? JA NEJ
9. Vet du om det finns något barn som blir retat på skolan? JA NEJ
10. Blir du själv retad? JA NEJ
11. Har du blivit illa behandlad av någon personal på skolan? JA NEJ
12. Är det någon plats på skolan där du känner dig otrygg? JA NEJ

Namn: _____ Klass: _____

